

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Benedicendum esse dominum à nobis quantum possumus, & quod maior
sit in laude, multa e[ni]m abscondita sunt, & pauca uidimus operu[m]
eius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

miet qui custodit Israel. ¶ Hoc em̄ dicitur illi, quoniam Israel similis factus est. In quo: Nimirum in eo, quod sicut ille cum deo luctatus est, & contra deum fortis fuit & inualuit, dixitque ad eum flens & rogans eum, quare uera fortitudo est, sicut Osee meminit dicēs, & inualuit ad angelum & confortatus est, fleuit & rogauit eum, non dimittā te nisi benedixeris mihi, & benedixit ei in eodem loco, sic & iste non nihil luctatus est cum deo, flendo quod sciret se esse pegrinū, & fortis fuit contra deum, & non poterat deus superare eum, non potuit se continere flente illo & rogante, quin de multitudine uiscerum suorum spiritum paraclētum effunderet in eum. Qui ergo custodiuit illū Israel & genus eius, ut confirmata benedictio, quā quis multis illius populi peccatis offensa, non deficeret, donec Christus ex eo nasceret, ecce (inquit Psalmista) non dormitabit neque dormiet, id est, te uerū quoque Israelitā custodiet, ut non pecces: sed & si peccaueris, cito peccatū deplores, iuxta illud, amen amen dico tibi, qui credit in me etiā si mortuus fuerit, uiuet.

¶ Nulli nimia securitas habēda sit, & de eo quod Ap̄l̄s ait, nolite contristare spiritum sanctum dei, & quod Dauid, quia contristauerat eum, redde, inquit mihi lætitiā salutaris tui.

Ca. XXII.

Gitur non nimia securitas habēda uel presumēda est cuiquā dū uiuit, immo quāto familiarius exptus est osculū illud cōsolantis pacleti, de quo (ut supra memimus) Ap̄l̄s dixit, quia charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctū, quod datus est nobis, tāto sollicitior esse debet, ne contristet eundē spiritum, sicut idē Ap̄l̄s dicit, Et nolite contristare spiritum sanctū dei, in quo signati estis in die redēptiōis. Et exponens, quibus ex accidentibus soleat contristari. Omnis (inquit) amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor & blasphemia tollat a uobis, cum omni malitia. ¶ Nā est quidem impassibilis natura spiritus sancti: uerū tamē dum se cōmouet habitās in hoīe donū eiusdē spiritus sancti. Ipse hō in ipso motu minus dulcedinis & plus sentit seueritatis, si quod negligētius egit, quod melius nouerūt illi qui expti sunt. Exempli grā. Dauid hæc exptus erat, quod dicebat, Et spiritum sanctū tuum ne auferas a me, statim subiungēs: redde mihi lætitiā salutaris tui, & spū principali cōfirma me. Nimirum quī grauius peccasset, non recesserat ab eo spiritus dñi, de quo sic scriptū est, ubi Samuel unxit eum, & directus est spiritus dñi in Dauid a die illa in reliquū: sed non tā lætū uel iocūdū in motu uel attactu suo se exhibebat, sicut eatenus solitus fuerat: nec tam cito recuperauit lætitiā siue iocūditatē illam, nisi usque ad satisfactionē congruam, passus interim foras & intus tribulationē magnā, ita ut fere nulli magis quam ipsi congrueret dicere: tribulationem & dolorem inueni. Sciendum quippe quod & intus doluit, eo quod contristasset spiritū dñi, & quare foris tribulatio puenit, scilicet domestica clades, sine dubio acriter illū tetigit: & quī uis scdm corpus euaferit gladiū filij sui, gladius tñ usque ad animam puenit, ferrum animam eius ptransiuit.

Luctatio Iacob cum deo
Gen. 32
Osee. 12

Iohan. 11

Ro. 8.
Ephē. 4.

Quo contristatur spiritus sanctus in nobis

Psal. 50.

1. Reg. 16.

Psal. 114.

1. Re. 19.
Psal. 104.

RVPERTI ABBATIS

TVITIENSIS DE GLORIFICATIONE TRINITATIS, & PROCESSIONE SANCTI SPIRITUS. Liber III.

¶ Benedicēdū eē dñm a nobis quātū possumus, & quā maior sit in laude, multa enim abscondita sunt, & pauca uidimus operū eius.

Ca. I.

BENEDICENTES DOMINUM (AIT quidam sapiens) exaltate illum quantum potestis, maior est enim omni laude. Exaltantes eum replemini uirtute, ne laboretis, non enim puenietis. Quis uidit eum & enarrauit? & quōs magnificauit eum sicut est ab initio? Multa sunt abscondita maiora his, pauca em̄ uidimus operū eius. Quæ pauca uiderat iste, cum hæc diceret: Altitudinē firmamētī & pulchritudinē eius, solē speciosum, uas admirabile, opus excelsi: speciē lunæ & gloriā stellarū, quæ illuminant mundū, ut cetera opa dñi: ac deinde uiros gloriosos legerat uel audierat, quos uel in quibus dñm laudare incipiens. Laude-

Eccī. 45.

C Hæc

Hæc oia pauca & parua iudicans comparatione maiorꝝ uel pluriũ: multa (inquit) abscondita sunt, maiora his pauca em̄ uidimus opereꝝ eius. ¶ Quæ nam sunt illa maiora uel plura, abscondita & nõ uisa? Nimis añ altitudinem firmamenti pulchri, à quo laudare cœpit, facti fuerãt angeli quam multi ac nouem ordinibus distincti: de quibus uel de quorꝝ gloria ordinata & multiplici recte dicere potuit, abscondita sũt à nobis: & post uiros gloriosos, quorum laudẽ in ordinẽ digessit, usq; ad Symonem Oniæ filium, uenturus erat Christus dei filius, tanta facturũs in primo, & secundo aduentu suo, ut de omnibus quæ nouerat, uel quæ eatenus ante ip̄m facta fuerant, recte dicere potuerit, pauca enim uidimus opereꝝ eius. ¶ Et nos qdem iuxta ppositum quod pposuimus, absconditũ in agro scripturarꝝ, quærere siue ostendere thesaurum sancti nominis patris & filij, & sp̄s sancti, stetitimus aliquantisp̄ in capite libri, quo dictum est, In principio creauit deus cœlum & terram, & sp̄s dei ferebatur sup̄ aquas: sed diligentia contemplandi, pcessionem sp̄s sancti, longius abduxit nos. Redimus nunc ad ip̄m caput, & de felicitate sanctorum angelorum aliquid eiusdem sanctæ trinitatis, cui assidue benedicunt, dicere intendimus.

¶ **De angelica creatura, qd̄ facta sit ubi dixit deus, fiat lux, & de iudicio sp̄s sancti in damnatione tenebrarũ siue principis tenebrarũ diaboli.** Ca. II.

Gen. I.

In xliij. lib. de opibus trinitatis.

¶ Bi dixit deus, fiat lux, & facta est lux, & uidit deus lucẽ, quod esset bona, & dixit sit lucẽ & tenebras, creaturã esse angelicã factã, & nomine lucis bonos angelos, tenebrarum aut̄ uocabulo, malos esse angelos significatos, multorũ & maxime patris Augustini non ppendenda firmat autoritas. Verum nos in alio ope de creatura ista mirabili, & de cæteris quæ de hinc scripturæ series creata uel facta narrauit latius tractauimus & rerum ordinem pposse diligenter psecuti sumus. Nunc ad p̄sens ppositum ptinet, pia iocundi festiuitate sermonis celebrare beatitudinẽ huius lucis, tanq; speculum summæ trinitatis, & laudare siue admirari iudicium sp̄s sancti in damnatione tenebrarum siue principis diaboli tenebrarum: quia ptinet contemplatio hæc ad laudem processu onis ipsius, de qua iam aliqua diximus, & ad glorificationem trinitatis, de qua simul dicere proposuimus.

¶ **De eo quod ait dominus ad beatum Job, nunquid nosti ordinẽ cœli & pones rationes eius in terra.** Cap. III.

Job. 32.

I. Cor. I. 3. Nouẽ chori angelorũ

¶ Vnquid nosti ordinẽ cœli (ait dñs ad beatũ Job) & pones rationes eius in terrarũ? Subaudit ut ego, & rñdeas, non. Nemo enim nisi solus deus nouit hunc ordinẽ cœli, cuius uniuersitas hic designata est nomine lucis, dicente scriptura. Dixitq; deus, fiat lux, & facta est lux. At tñ aliquibus sp̄s sanctus reuelauit, ut partim quasi p speculum & in ænigmate uiderent adhuc uiuentes in carne illũ dicentẽ cœli, Opus beatæ trinitatis ter trinis distinctũ choris, quorum nomina hæc sunt: Angeli, archangeli, throni, dominationes, principatus, potestates, uirtutes, cherubin atq; seraphin. Iste ordo cœli, ordinatus ad uidendã atq; laudandã gloriã sanctæ trinitatis, tantq; est beatitudinis, ut recte admiretur Ap̄s & dicat omnibus, qui illuc ad societate illorum scdm p̄scientiam & prædestinationem dei uocati sunt, & iustificati atq; magnificati illuc perueniunt aut puenturi sunt. Oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit deus his, qui diligunt illum. Statimq; subiungit. Nobis autem reuelauit deus per spiritũ suum. Quibus nobis? Vtiq; hoibus in terra manentibus, terrenã habitationẽ huius corporis inhabitantibus. Quis alius istis reuelaret, nisi deus? ¶ Cum igit̄ dicit, nunquid nosti ordinẽ cœli & pones rationes eius in terra? bene (ut iam dictũ est) subaudit, ut ego. Et rñdetur non. Nunc ipse ordo cœli qd̄ sit, & quõ ip̄e, qui loquebat̄ hæc, deus rationes eius posuerit in terra, quantum possumus, & quantum accepimus ex deo, uel ex ipsis quibus deus reuelauit p sp̄m suũ, nostra infantia gestit effari paruulis similibus nostri.

Ordinẽ cœli, quis uouit

¶ **Quid sit ordo cœli siue ordo cœlorum, & de uersu psalmi, uerbo dñi cœli firmati sunt & sp̄s oris eius omnis uirtus eorum.** Ca. IIII.

Psal. 32.

¶ Ordo cœli siue ordo cœlorum illud est firmamentum eorum, de quo Psalmita, uerbo dñi cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eorum. Qui sunt em̄ illi cœli, nisi omnes sancti, in quibus deus habitat, quam ob rem & dicuntur & sunt cœli